

PATĒRĒTĀJU TIESĪBU AIZSARDZĪBAS CENTRA TIESĪBAS UN PIENĀKUMI

Patērētāju tiesību aizsardzības centrs (PTAC) ir Latvijā noteiktā atbildīgā iestāde par tirgus uzraudzību un patērētāju tiesību aizsardzību. PTAC īsteno dažādas aktivitātes un likumā noteiktās pilnvaras, lai nodrošinātu, ka produkti un pakalpojumi atbilst normatīvajos aktos noteiktajām prasībām. PTAC darbinieki veic tirgus uzraudzības vizītes un izmanto likumā noteiktās pilnvaras, atkarībā no konkrētās situācija. Tādēļ lielākajai daļai uzņēmēju nepieciešams ciešs kontakts ar PTAC darbiniekiem, lai zinātu par PTAC pilnvarām un to ietvaros īstenotajām aktivitātēm.

Patērētāju tiesību aizsardzības likums

PTAC ir tiesīgs veikt šādas darbības:

- pieprasīt ražotājam, pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam izbeigt likuma pārkāpšanu, un
  - veikt noteiktas darbības tā ietekmes novēršanai,
  - nosakot termiņu šo darbību izpildei.
- Ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja rakstveida apņemšanos ievietot PTAC mājas lapā vai pieņemto lēmumu daļēji vai pilnībā ievietot Patērētāju tiesību aizsardzības centra mājas lapā un publicēt laikrakstā « Latvijas Vēstnesis » (ar publicēšanu saistītos izdevumus sedz ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs).

Preču un pakalpojumu drošuma likums

- Tiesības kontrolēt un uzraudzīt tirgū piedāvājamo preču un pakalpojumu atbilstību drošuma prasībām:
  - Atbilstoši uzraudzības un kontroles programmām;
  - Ja ir aizdomas par preces vai pakalpojuma neatbilstību;
  - Ja ir saņemta sūdzība.
- Tiesības:
  - Uzraudzīt apritē esošos produktus un pakalpojumus;
  - Pieprasīt nepieciešamo informāciju produkta vai pakalpojuma drošuma izvērtēšanai;
  - Pieprasīt produktu paraugus.
- Tiesības iekļūt tirdzniecības telpās, ar mērķi veikt tirgus uzraudzības darbības;

Šis dokuments ir sagatavots ar ES finansiālu atbalstu. Par šī dokumenta saturu atbild Patērētāju tiesību aizsardzības centrs un tas nevar tikt uzskatīts par Eiropas Savienības oficiālo viedokli.

- Tiesības pārbaudīt dokumentus:
  - Tiesības organizēt preces vai pakalpojuma laboratorisku vai cita veida ekspertīzi tā, lai noteiktu produktu vai pakalpojumu atbilstību drošuma prasībām, ja:
  - To paredz PTAC direktora apstiprinātā gada uzraudzības kontroles programma, vai
  - Ir saņemta sūdzība.
- Tiesības atgūt piemērotas laboratorijas vai citas ekspertīzes produktu pārbaudes izdevumus, gadījumā ja šajā pārbaudē tiek atklāts, ka produkts ir neatbilstošs.
- Tiesības, atklājot nedrošu produktu vai pakalpojumu:
  - Aizturēt produkta piegādi vai pakalpojuma sniegšanu, lai izvērtētu, pārbaudītu un veiktu ekspertīzi;
  - Aizliegt produkta pārdošanu un pakalpojumu sniegšanu, kā arī veikt darbības, lai šāds aizliegums tiktu pildīts;
  - Pieprasīt preču efektīvu un tūlītēju izņemšanu no tirgus vai pakalpojuma sniegšanas pārtraukšanu, kā arī patērētāju brīdināšanu par pastāvošajiem riskiem;
  - Atsaukt nedrošās preces no patērētājiem un organizēt to iznīcināšanu.
- Ja risks attiecas tikai uz noteiktiem apstākļiem:
  - Tiesības pieprasīt brīdinājumus par *noteiktiem riskiem* norādīt uz etiķetes;
  - Tiesības likt ražotājam, izplatītājam vai pakalpojuma sniedzējam īstenot *noteiktus pasākumus*, lai garantētu drošību;
  - Tiesības aizliegt pakalpojumu sniegšanu un preču pārdošanu līdz šo darbību pilnīgai īstenošanai.
- Ja risks attiecas tikai uz noteiktām personu kategorijām:
  - Tiesības pieprasīt, lai šīs personas pienācīgā laikā un atbilstošā veidā tiktu brīdinātas par iespējamiem riskiem.
- Tiesības dalīties ar informāciju:
  - Saskaņu ar normatīvajiem aktiem drošuma jomā uzrauga PTAC un
  - Savas kompetences ietvaros - citas valsts iestādes, t.sk., Valsts ieņēmumu dienests (muita) un Valsts sanitārā robežinspekcija.
  - Tirgus uzraudzības iestādēm ir pienākums sadarboties un savstarpēji apmainīties ar informāciju.

Visām PTAC darbībām jābūt saskaņā ar:

- ES „piesardzības principu”, kam jābūt proporcionālam identificētajam riskam;
- PTAC iekšējām procedūrām;
- Ministru Kabineta noteikumiem attiecībā uz paraugu ņemšanas procedūrām.

Šis dokuments ir sagatavots ar ES finansiālu atbalstu. Par šī dokumenta saturu atbild Patērētāju tiesību aizsardzības centrs un tas nevar tikt uzskatīts par Eiropas Savienības oficiālo viedokli.